

ชื่อผลงาน “เรียนรู้ขั้นตอนการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการสื่อสาร”

ผู้รับผิดชอบ : นายคมกิร์ งานดี

ประเภทผลงาน “ร.เรียนรู้”

ข้อมูลที่ใช้เรียนรู้

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

- **กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย**

เป็นการกำหนดปัญหาของการวิจัย และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการวิจัยและในการเลือกปัญหาในการวิจัยต้องพิจารณาจากความรู้ ทศนคติ ความสามารถของผู้วิจัย แหล่งความรู้ที่จะเป็นส่วนเสริมให้งานวิจัยสำเร็จ ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่างการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเงินทุน เวลาที่จะทำให้งานวิจัยสำเร็จ

- **กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย**

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย (Statement of research objectives) เมื่อผู้วิจัยตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ จะทำการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยต้องกำหนดข้อความที่เป็นปัญหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้ชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยเป็นการค้นหาคำตอบที่ต้องการจากงานวิจัย วิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่นิยมใช้ที่สุดคือการตั้งสมมติฐานในการวิจัย

- **ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย) มีจุดมุ่งหมายเพื่อ**

- มุ่งแสวงหาพื้นฐานทางทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ
- มุ่งแสวงหาสถานภาพทางการวิจัย (อะไร เมื่อไร ที่ไหน ใคร อย่างไร)
- มุ่งวางแนวทางการวิจัยที่เหมาะสม (กำหนดกรอบแนวคิด สมมติฐานการวิจัย)

โดยจะศึกษาจาก การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย)การตรวจสอบเอกสาร การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- **กำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์**

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework) หมายถึง แนวคิดของผู้วิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปร ตาม ที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนั้น ๆ โดยมีที่มาจากการทบทวนเอกสารวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเขียนเป็นแผนภาพเชื่อมโยงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย

การกำหนดสมมติฐาน หมายถึง การเขียนข้อความที่เป็นข้อคาดหวังเกี่ยวกับความ แตกต่างที่อาจเป็นไปได้ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งสมมติฐานนั้นไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นจริงเสมอไป

คำนิยามศัพท์ หลักการให้คำนิยามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยทุกตัวเป็นการให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ ที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากคำศัพท์บางคำมีความหมายได้หลายคำจะให้เฉพาะความหมายที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

- **กำหนดแบบการวิจัย**

- แบบการวิจัยที่มีการทดลอง
- แบบการวิจัยเชิงสำรวจ
- แบบการวิจัยเชิงพัฒนา
- แบบการวิจัยเชิงประเมิน

- **กำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง**

ประชากร ในการวิจัยหมายถึงจำนวนทั้งหมดของกลุ่มบุคคล สัตว์ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น

2 ประเภท

- ประชากรที่มีจำนวนจำกัด
- ประชากรที่มีจำนวนไม่จำกัด

วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 5 วิธี คือ

- การเลือกตัวอย่างโดยการสุ่ม เป็นวิธีการที่ง่าย ๆ แต่ประชากรต้องไม่ใหญ่มากนัก
- การเลือกตัวอย่างเป็นระบบ เป็นวิธีใช้ได้ดีในกรณีที่ประชากรมีขนาดใหญ่ที่มีการจัดระบบอย่างใดอย่างหนึ่ง
- การเลือกตัวอย่างแบบการจัดชั้น เป็นวิธีการเลือกตัวอย่างที่มีการจัดชั้นก่อน เพื่อให้ตัวอย่างที่ได้มาจากทุกชั้น
- การเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม เป็นวิธีการเลือกตัวอย่างที่มีการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่ม เช่นเดียวกับการจัดชั้นแต่ลักษณะจะไม่เหมือนกัน โดยการแบ่งแบบนี้ลักษณะภายในของประชากรแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน และแต่ละกลุ่มจะมีความคล้ายคลึงกัน แล้วจึงเลือกโดยการสุ่มจากกลุ่มเล็ก ๆ โดยใช้ทุกหน่วยของกลุ่มย่อยมาเป็นตัวอย่าง
- การเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จะใช้เมื่อประชากรที่ศึกษามีขนาดใหญ่ ประกอบด้วยกลุ่มย่อย ๆ โดยในกลุ่มย่อย ๆ ประกอบด้วยหน่วยต่าง ๆ ที่มีลักษณะตามที่สนใจคล้าย ๆ กัน

- **สร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ**

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความสามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด และ วัดได้ครอบคลุมพฤติกรรมลักษณะที่ต้องการการกำหนดความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

- **การรวบรวมข้อมูล (แหล่งปฐมภูมิ, แหล่งทุติยภูมิ)**

- **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)**

เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลเบื้องต้นซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลที่เกิดจากคำถามในการวิจัย (Churchill.

1996 : 55) วิธีการในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจะเกี่ยวข้องกับคำถามต่อไปนี้

- (1) ควรรวบรวมโดยการสังเกตหรือการออกแบบแบบสอบถาม
- (2) ควรจะมีวิธีการสังเกตอย่างไร
- (3) การสำรวจด้วยตัวเองหรือใช้เครื่อง อิเล็กทรอนิกส์
- (4) คำถามควรจะมีการบริหารโดยบุคคล โทรศัพท์ หรือใช้จดหมาย

- **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)**

เป็นข้อมูลสถิติซึ่งเก็บรวบรวมมาก่อนแล้วเพื่อจุดมุ่งหมายอื่นซึ่งอาจจะเอามาใช้ประกอบในงานวิจัยได้ (Churchill.

1996 : 54) หรือหมายถึงข้อมูลที่ได้นัดพิมพ์มาแล้วเพื่อจุดมุ่งหมายอื่นไม่ใช่เพื่อจุดมุ่งหมายในการศึกษาปัจจุบัน (Kinnear and Tailor. 1996 : 856)

- **การวิเคราะห์ข้อมูล**

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of data) เป็นการจำแนกข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อจัดข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบหมวดหมู่ แล้วใช้ค่าสถิติช่วยในการสรุปลักษณะของข้อมูลนั้น ๆ ตามลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา

- **การนำเสนอผล (การเสนอรายงานการวิจัย)**

สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนางาน

งานวิจัย ถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านการสื่อสาร เนื่องจากที่ผ่านมางานวิจัยด้านการสื่อสารของกรมอนามัยยังมีจำนวนน้อย และองค์ความรู้ด้านงานวิจัยของผู้ปฏิบัติงานสื่อสารยังมีไม่มากนัก ดังนั้น การเรียนรู้ขั้นตอนการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการสื่อสารจึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน เพราะจริง ๆ แล้ว การกิจจาสื่อสารของกรมอนามัยมีมากมายหลากหลายรูปแบบ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านความรู้เกี่ยวกับงานวิจัย จึงทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการสื่อสารไม่ได้มีการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม ทั้ง ๆ ที่การทำงานวิจัยด้านการสื่อสารจะช่วยสะท้อนข้อมูลทั้งจากประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนสื่อมวลชนซึ่งถือเป็นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหลักของงานสื่อสารกรมอนามัย

ดังนั้น ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานสื่อสารจะได้นำมาทำการวิจัยในการกิจงานที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งอาจเริ่มจากงานวิจัย R2R เพื่อเป็นการฝึกความรู้ ความสามารถที่จะทำงานด้านการวิจัย ก่อนจะขยายผลการดำเนินงานวิจัยในขั้นที่สูงขึ้นไปต่อไปในอนาคต ซึ่งข้อมูลที่ได้เรียนรู้บวกกับความต้องการฝึกฝนทักษะความรู้ด้านวิจัย ก็จะช่วยให้กรมอนามัยมีองค์ความรู้ประเภทงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านการสื่อสารของกรมอนามัยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป